

**РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
ЗЕЛЕНОДОЛЬСКИЙ МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН
СОВЕТ РАИФСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ**

**РЕШЕНИЕ
КАРАР**

2021 елның 15 сентябрь

№49

Раифа авыл жирлеге Советының 12.03.2002 ел, №30 карары белән расланган Татарстан Республикасы Зеленодольский муниципальный районы Раифа авыл жирлеге территорииендә Россия Федерациисе дәүләт урман фонды жирләренә кермәгән һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә (Раифа авыл жирлеге Советының 14.05.20021 ел, №37 карары белән кертелгән үзгәрешләр белән) яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында

Россия Федерациисе Урман кодексы, "Россия Федерацииендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, "Эйләнә-тирә мохитне саклау турында" 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципальный районаның «Раифа авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Раифа авыл жирлеге территорииендә яшел үсентеләрне рациональ файдалану, саклау һәм яңадан житештерү максатларында, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципальный районаның "Раифа авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Раифа, Татарстан Республикасы Зеленодол муниципаль районаны Раифа авыл жирлеге Советы Россия Федерациисе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә кермәгән жирләрне билгеләү турында Карап кабул итте:

1. Раифа авыл жирлеге Советының 12.03.20021 ел, №30 карары белән расланган Татарстан Республикасы Зеленодол муниципальный районы Раифа авыл жирлеге территорииендә, Россия Федерациисе дәүләт урман фонды жирләренә кермәгән һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә (Раифа авыл жирлеге Советының 14.05.20021 ел, №37 карары белән кертелгән үзгәрешләр белән) яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында":

1.1. 1 статьяның алтынчы абзацын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:
«Агач - 8 см диаметрдан да ким булмаган төсле үсемлек.»

1.2. 1 статьяның унөченче абзацын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

"Компенсация ягыннан яшелләндерү - юк ителгән яки зыян күргән яшел үсентеләр урынына яңадан утырту һәм аларны тулысынча үсеп китүгә кадәр саклап калу.»

1.3. 3.4.3 пункт түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3.4.3. киселгән агач өчен түләүне (түләү) исәпләү. Киселгән агач өчен түләү Раифа авыл жирлеге Советы каары белән расланган, ташланган яшел утыртмаларның бәясен исәпләү һәм компенсацион яшелләндерүү методикасы нигезендә исәпләнә.

Югарыда курсәтелгән эшләрне башкару гариза бирүче хисабына башкарыла.

Рөхсәтнен гамәлдә булу срокы-90 көн.»

1.4. 3.14 пунктны төшереп калдырырга.

2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының " ташлана торган яшел утыртмаларның бәясен исәпләү һәм компенсация яшелләндерүен үткәрү методикасын раслау (1 нче күшымта)

3. Элеге каарны Бело-Безводное авылы, Юбилейная урамы, 13 (Раифа Башкарма комитеты), Садовый бистәсе, Заречная урамы, 39, Местечко Раифа бистәсе, Центральная урамы, 7 нче йорт адреслары буенча Зеленодол муниципаль районның рәсми сайтында (Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында) урнаштыру юлы белән бастырырга. (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) «Интернет» чөлтәрендә һәм Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>).

Жирлек башлыгы,
Совет рәисе

И.Г. Нуриев

гамэлгэ ашырыла. Раифа авыл башкарма комитеты яшел утыртмаларның компенсация бэясен исэплэү һәм яшелләндерүнең компенсация бэясен исэплэү методикасы нигезендә яшел утыртмаларның компенсацион бэясен исэплэп чыгара.

2. ЯШЕЛ ҮСЕНТЕЛЭРНЕ КЛАССИФИКАЦИЯЛЭҮ ҺӘМ ИДЕНТИФИКАЦИЯЛЭҮ УТЫРТМАЛАРНЫҢ БЭЯСЕН БИЛГЕЛЭҮ ӨЧЕН. КОМПЕНСАЦИОН ЯШЕЛЛӘНДЕРҮ

2.1. Төп төр яшел утыртмаларның компенсацион бэясен исэплэү өчен, функциональ билгеләнешенә һәм территорияләрнең урнашуына карамастан, үсемлекләрнең түбәндәгэ классификациясе кулланыла:

- яшеллек;
- куак;
- үләнле (газоннар һәм табигый үлән үсемлекләре).

2.2. Төрле агач һәм куаклар токымнары үз кыйммәтләре (декоратив үзлекләре) буенча төркемнәргә берләштерелә.

1 нче таблицада күрсәтелгән 4 төркем бүленә: ылыслы агачлар һәм куаклар; 1 нче төркем яфраклы агачлар һәм куаклар (аеруча кыйммәтле); 2 нче төркем яфраклы агачлар һәм куаклар; 3 нче төркем яфраклы агачлар һәм куаклар (аз кыйммәтле).

1 таблицада санап үтөлмәгән агач һәм куаклар токымнары тиешле төркемгә охшаш билгеләр буенча тиңләштерелә.

1 нче Таблица
Агач һәм куакларны аларның кыйммәтләре буенча бүлү
(декоратив үзлекләре)

Ылыслы агачлар һәм куаклар	Яфраклы агачлар һәм куаклар		
	1-я группа	2-я группа	3-я группа
Чырши, кедр, карагач, пихта, нарат, туя, можжевельник, тис, башка ылыслы токымнар	Акция Ак, бархат амурский, вяз, имән, ива (Ак, вавилонская, остролистная, рус), каштан конский, клен (ясенелист кленыннан тыш), юкә, лох, чикләвек, ясень; куаклар: самшит, бирючина (бигрәк тә пестролист формалары), форзиция, рододендрон, широколиственные породы	Каен, боярышник (штамб формасы), жиләк-жимеш декоратив (алма, слива, груша, абрикос h. б.), миләш, тирәк (Ак, Берлин, Канада, кара,	Ива (1 нче төркемдә күрсәтелгәннәрдә н тыш), ясенелист, ольха, осина, тополь (бальзамик); куак: арония, крушина, бересклет, кыргый үсүче куак таллары, башка яфраклы токымнар

		пирамидалъ (), шомырт; куаклар: спирея, боярышник, карлык, куыкчы	
--	--	---	--

2 нче Таблица

Әhәмияте коэффициенты кыйммәтләре карап Төркеме

№ п/п	Яшелләндерелгән территорияләрнең үсемлекләрен классификацияләү	Диаметлары, см	Коэффициент ценности дерева, Кцд
Ылыслы агачлар			
1.	Ылыслы агачлар	6,0-12 см	0,6
		12,1-24 см	0,8
		24,1-40 см	1,0
		40,1 и более см	1,2
Яфраклы			
2.	1 нче төркем Агачлар	6,0-12 см	0,6
		12,1-24 см	0,8
		24,1-40 см	1,0
		40,1 и более см	1,2
3.	2 нче төркем Агачлар	6,0-12 см	0,6
		12,1-24 см	0,8
		24,1-40 см	1,0
		40,1 и более см	1,0
4.	3 нче төркем Агачлар	6,0-12 см	0,6
		12,1-24 см	0,8
		24,1-40 см	1,0
		40,1 и более см	0,8

2.3. Агачлар шаулап исәпләнә. Әгәр агач тамыр мүенәннан 1,3 м биеклектә 8 см диаметрлы берничә ствол булса, исәп-хисапта һәр кәүсә аерым исәпкә алына. Клен ясенелистный дип санарга бер агач булу-булмауга карамастан, саны стволов, растущих бер тамыр.

2.4. Төркемнәрдә қуаклар штуклап исәпләнә. Тере шәһәрчектә киселә торган қуакларның саны ике катлы бүлмә, 3 қуак - бер үк бүлмә каршындагы һәр қуак метрына 5 қуак исәбеннән билгеләнә.

2.5. Үзбушаткыч ағачлар һәм қуаклар (бердәм сомкүтый полог барлыкка китерә торган үзбушаткыч һәм үзбушаткыч токымлы ағачлар һәм (яки) қуаклар) үсемлекләре саны һәр 100 кв. м. га 20 ағач исәбеннән билгеләнә.

2.6. Үзбушаткыч ағачларның Знче төркеменә караган һәм 5 см диаметрлы кәүсә диаметрында житмәгән үзбушаткыч ағачлар компенсация бәясен исәпләгәндә исәпкә алынмый.

2.7. Газоннар һәм табигый үлән үсемлекләре саны квадрат метр мәйданнан чыгып билгеләнә.

3. Компенсация бәясен исәпләү

яшел үсентеләрне заарлау

Компенсация бәясе - заарланган яки юк ителгән вакытта аларның қыйммәтләрен, шул исәптән яшел үсентеләрне булдыруга һәм карап тотуга киткән чыгымнарны да кертеп, юкка чыгарыла торган яшел үсентеләргә ирешү өчен кирәклө һәм житәрлек булган чыгымнарны да кертеп, исәпкә алу өчен билгеләнә торган яшел үсентеләрне бәяләү.

3.1. Яшел утыртмаларның компенсация бәясе түбәндәге формула буенча билгеләнә: Скс= Сксі, кайда:

Скс - яшел үсентеләрнең компенсация бәясе, сум.;
Сксі - яшел утыртмаларның і төренең компенсация бәясе (ағачлар, қуаклар, газон, табигый үлән катламы), сум.

3.2. Яшел утыртмаларның аерым төрләренен (ағачлар, қуаклар, газон, табигый үлән покры, чәчәклекләр) компенсация бәясе түбәндәге формула буенча билгеләнә:

Сксі = (Сбц x Кз x Кнорм x Кантр x Кв x Ксост) x N, кайда:

Сксі - яшел утыртмаларның і төренең компенсация бәясе (ағачлар, қуаклар, газон, табигый үлән катламы, чәчәк түтәлләре), руб.;

Сбц - төп төр ағач, қуаклар, газон, табигый үлән катламы, чәчәк түтәлләренең база бәяләре (1 ағач, 1 қуак, 1 қуак, 1 погонлы Тере шәһәр метры, 1 кв. метр табигый үлән катламы, 1 кв. метр газон, 1 кв. метр чәчәклек), сум.

Кз - яшел утыртмаларның социаль-экологик әһәмиятенә төзәтмәләр коэффициенты; Кнорм - торак пунктларның яшел үсентеләр белән тәэммин ителеше коэффициенты;

Кантр - торак пунктның антропоген йөкләнеше коэффициенты;

Кв - яшел утыртмаларның су саклау қыйммәтенә төзәтмәләр коэффициенты (су саклау зонасына төзәтмәләр коэффициенты);

Ксост - яшел утыртмаларның сыйфатлы торышына төзәтмәләр коэффициенты;

N - і төрдәге (ағачлар, қуаклар, газон, табигый үлән катламы, чәчәк түтәлләре), юкка чыгарылырга тиешле яшел үсентеләр саны, шт., п. м, кв. м.

3.3. Төзэтү коэффициентларының әһәмияте:

3.3.1. Кз-яшел утыртмаларның социаль-экологик әһәмиятенә төзәтмәләр коэффициенты яшел утыртмаларның социаль, тарихи-мәдәни һәм табигатьне саклау әһәмиятен исәпкә ала һәм күләмдә билгеләнә:

2,5 - региональ һәм жирле әһәмияттәге аеруча саклаулы табигать территорияләре һәм рекреацион зоналар өчен;

1,5 - торак зоналар өчен;

0,7 - территориаль планлаштыру һәм шәһәр төзелешен зоналаштыру документлары нигезендә торак пунктлар жирләре составына керүче башка территориияләр өчен.

Кнорм - торак пунктларның яшел үсентеләр белән тәэммин ителеше коэффициенты торак пунктлар өчен гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр мәйданы нормативларыннан чыгып билгеләнә.

Билгеләнә:

1 - гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр мәйданы нормативын ўтәү турында, $D \geq 1$, кайда D - яшелләндерү өлеше, $D = S_{\text{факт}} / S_{\text{норм}}$, кайда:

Sфакт - торак пунктның бер кешесенә туры килә торган гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләрнең факттагы мәйданы, м.

Sнорм - торак пунктның бер кешесенә гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр мәйданы нормативы, м :

1,2 - при $0,5 < D < 1$;

1,4 - при $0 < D < 0,5$.

Кантр - торак пунктларның антропоген йөкләнеше коэффициенты кешенең эйләнәтире мөхиткә хужалык эшчәнлегенең йогынтысы дәрәҗәсен исәпкә ала

Билгеләнә:

1 - сәнәгать һәм фәнни-белем бирү зонасы өчен;

0,9 - инновацион зонаның үсеше;

0,7 - урман сәнәгате һәм агросәнәгать зонасы өчен.

Кв - су саклау зонасына төзәтмәләр коэффициенты яшел утыртмаларның су саклау функцияләрен исәпкә ала һәм күләмдә билгеләнә:

2,5 - яр буе зонасында урнашкан яшел үсентеләр өчен;

1,8 - ачык сулык саклау зонасында (сулык)урнашкан яшел үсентеләр өчен;

1,0 - калган территорияләр өчен.

Ксост - яшел утыртмаларның хәзерге торышына төзәтмәләр коэффициенты яшел утыртмаларның факттагы торышын исәпкә ала һәм күләмдә билгеләнә:

1,0 - яшел үсентеләр өчен яхшы хәлдә;

0,5 - яшел үсентеләр өчен канәгатьләнерлек хәлдә;

0,2 - яшел үсентеләр канәгатьләнерлек хәлдә түгел.

Юк ителгән яшел утыртмаларның факттагы торышын билгеләү мөмкин булмаганда, **Ксост** = 1 кабул ителә.

3.3.2. Юкка чыгарылган (киселгән, жимерелгән) яшел утыртмаларның төр составын һәм факттагы торышын билгеләү мөмкин булмаган очракта, зыян күләмен исәпләү яфраклы агачларның (аеруча кыйммәтле) 1 нче төркеменең максималь бәяләү бәясе буенча үткәрелә һәм **Ксост** = 1 кабул ителә.

3.3.3. Үсешне тұктатуга кiterми торған ағач һәм қуакларға зыян килгендә, зыян салынған ағачның яисә яшелләндөрү объектының компенсация бәясеннән 0,5% күләмендә исәпләнә. Яшел үсентеләрне үз белдеген белән сүткән очракта зыян 5 тапкыр күләмдә исәпләнә. Сүтелгән яки зыян күргән утыртмаларның бәясе күрсәтелгән кагыйдәләргә туры кiterеп исәпләнә.

3.4. Яшел утыртмаларның компенсация бәясен исәпләү нормативлары

яшелләндөрү объектларын төзү

3.4.1. Яшел утыртмаларның һәм яшелләндөрү объектларының компенсация бәясен исәпләү нормативлары өчен яшел утыртмаларның база бәяләре кабул ителә.

3.4.2. Ағачның база бәясе, токымыннан чыгып, түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$$Сбцд = (Спдj + Суд x Квпд) x Кцд, где:$$

Сбцд - база бәясе бер ағач ағымдагы чорга, руб.;

Спд - ағымдагы чорга утырту материалының (ағачның) бәясен исәпкә алыш, бер ағач

утыртуның смета бәясе-сум (әлеге методикага күшымта нигезендә билгеләнә);

j - ағач токымнары төркеме аларның кыйммәтләре буенча (1 таблица нигезендә билгеләнә):

ылдыслы ағачлар һәм қуаклар өчен - 7,

1 нче һәм 2 нче төркем яфраклы ағачлар һәм қуаклар өчен - 5,

3 нче төркем яфраклы ағачлар һәм қуаклар өчен - 2.

Суд-ағымдагы чорга бер ағачны карауның смета бәясе, сум (әлеге методикага күшымта нигезендә билгеләнә);

Квд-ағымдагы чорга ағачларны торғызу чыгымнарын исәпләгендә исәпкә алыша торған еллар саны;

Кц-ағач кыйммәтләренең коэффициенты (1, 2 таблицалар нигезендә билгеләнә).

3.4.3. Бер қуакның, тере шәһәрнең 1 погонлы 1 метрының база бәясе формула буенча билгеләнә:

Сбцк = Спк + Сук x Квпк, кайда:

Сбцк - ағымдагы чорга бер қуакның база бәясе, 1 погонлы тере чишмә метры, руб.;

Спк - ағымдагы чорга утырту материалының (қуакның) бәясен исәпкә алыш, бер қуак утыртуның смета бәясе, 1 погонлы Тере шәһәр метры, сум (әлеге методикага күшымта нигезендә билгеләнә);

Сук - бер қуак артыннан еллық карауның смета бәясе, ағымдагы чорга тере шәһәрнең 1 погонлы метры - сум (әлеге методикага күшымта нигезендә билгеләнә);

Квпк - ағымдагы чорга бер қуакны торғызу чыгымнарын исәпләгендә исәпкә алыша торған еллар саны, 1 погонлы тере бүлмә.

Юк ителә торған (киселә торған, киселә торған) яшел үсентеләр өчен компенсацияне исәпләгендә исәпкә алыша торған еллар саны:

агачлар өчен - 3 ел;
куаклар өчен-1 ел;
газоннар һәм чәчәкләр өчен-1 ел.

3.4.4. Үлән катламының база бәясе түбәндәге формула буенча билгеләнә:
 $S_{БЦ} = S_{ПТ} + S_{УТ}$, где:

Сбц-агымдагы чорга 1 квадрат метр үлән катламының база бәясе, сум.;

Спт-агымдагы чорга утырту материалының бәясен исәпкә алып, 1 квадрат метр газон жайланмасының смета бәясе, сум (әлеге методика күшымтасы нигезендә билгеләнә); агымдагы чорга газонның 1 квадрат метрына еллық карауның смета бәясе, сум (әлеге методикага күшымта нигезендә билгеләнә).

3.4.5. Цветникның база бәясе түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$S_{БЦ} = S_{БЦ} + S_{УЦ}$, кайда:

Сбц-агымдагы чорга 1 квадрат метр чәчәклекнең база бәясе, сум.;
МЦ-агымдагы чорга утырту материалының бәясен исәпкә алып, 1 квадрат метр чәчәклек урнаштыруның смета бәясе, сум.;
Суц-агымдагы чорга 1 квадрат метр өчен еллық карауның смета бәясе, сум.

Күрсәткечләр кулланыла торган исәпләү өчен
яшел утыртмаларның компенсация бәясе

Яшел үсентеләрнәк классификацияләү (ЗН)	Яшел утыртмаларның төре (тибы)	2019 елның 4 кварталы	Утырту материалының бәясе 2019 елның 4 кварталы	Утырту материалының бәясен исәпкә алып, утыртуның смета бәясе (руб.)	2019 елның 4 кварталы
1	2	3	4	5	6

Ылыслы агачлар 1 ед.	- чырши колючая	1577,77	1104,94	2682,71	1278
	- тuya	1577,77	650,37	2228,14	1278
	- нарат	1577,77	265,65	1843,42	1278
Агачлар I төркем 1 ед.	- каштан конский	1577,77	3894,80	5472,57	1278
	- вяз обыкновенный	1577,77	2035,35	3613,12	1278
	- липа разнолистная	1577,77	1559,01	3136,78	1278
	- клен остролистный	1577,77	1469,30	3047,07	1278
	- ясень	1577,77	606,71	2184,48	1278
Агачлар II төркем 1 ед	- орех (лецина)	1577,77	219,49	1797,26	1278
	- алма	1577,77	249,91	1827,68	1278
	- рябина	1577,77	227,91	1805,68	1278
	- боярышник штамбовый	1577,77	1956,78	3534,55	1278
	- ак каен	1577,77	841,95	2419,72	1278
	- черемуха	1577,77	2596,59	4174,36	1278
Агачлар III төркем 1 ед	- тополь	1577,77	1473,33	3051,1	1278
	- ива	1577,77	472,96	2050,73	1278
Куак 1 ед.					
- ылыслы	можжевельник	1577,77	309,41	1887,18	1278
	- боярышник	1577,77	555,42	2133,19	1278
	- барбарис	1577,77	177,92	1755,69	1278
	- акация желтая	1577,77	199,34	1777,11	1278
Газон, табигый үлән покры, чечәк түтәлләре, 1 кв.м	Газон обыкновенный, цветник	160,80	64,8	225,60	295,2

* Яшел утыртмаларны алганда зыян (зыян) күләме алдагы чорда товарларга (эшләргә, хезмәт күрсәтүләргә) куллану бәяләренең үзгәрүен исәпкә алучы коэффициент – дефлятор коэффициентын исәпкә алып үзгәртелергә тиеш.

4. КОМПЕНСАЦИЯ ЯШЕЛЛӘНДЕРҮДӘН АЛЫНГАН АКЧАЛАРНЫ КЕРТҮ ҺӘМ КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ

4.1. Сүтөлә торган яшел үсентеләр өчен акча хисабына барлыкка килә:
яшел утыртмалар өчен түләү бәясе

- яшел утыртмаларның законсыз сүтөлүенә китерелгән зыянны каплау (компенсацияләү)

- административ хокук бозулар турындагы законнар нигезендә алына торган яшел үсентеләргә зыян китергән өчен штрафлар

- гражданнарның һәм юридик затларның, шул исәптән чит ил затларның яшел үсентеләрне яклау һәм үстерү максатларына ирекле кертемнәре;

-башка чыганаклардан керү

4.2. Яшел үсентеләрне юк иткәндә (кискәндә, сүткәндә) һәм (яки) зыян күргәндә, шулай ук компенсацион яшелләндерүдән алынган акчалар Зеленодол муниципаль районның Раифа авыл жирлеге бюджетына керә.

4.3. Яшел утыртмаларның компенсация бәясен кертудән алынган акчалар естенлекле тәртиптә юкка чыгарылган яки зыян күргән яшел үсентеләрне яңадан торғызуга, шулай ук түбәндәге төр эшләрне финанслауга тотыла:

- гомуми файдаланудагы яшелләндерү объектларының гамәлдәге яшел утыртмаларын карап тоту һәм реконструкцияләү;

- үсентеләр һәм орлыклар, ундырышлы грунт сатып алу, утырту материалы китерү, туфрак әзерләү, агач һәм куаклар утырту, газон һәм чәчәклекләр урнаштыру;

- яшелләндерү чарапарын тормышка ашыру өчен максус техника (утырту, су сибү, күчереп утырту, чабу h.б.) һәм яшелләндерү өлкәсендә башка максатларда сатып алу.